

ABONAMENT:

— pentru
Austro-Ungaria:
Pe an cor. 5.—
Pe 1/2 an c. 2.50
— pentru
Romania și Strelnatate
Pe an cor. 10.—
— Un nr. 10 III.—

OLTEANUL

INSERȚIUNI:

se primesc cu
prețuri reduse.

Scrisori nefran-
cate se refuză.

Manuscripte nu
se înapoiază.

FOAIE SĂPTĂMÂNALĂ, SOCIALĂ, CULTURALĂ ȘI ECONOMICĂ.

REDACTIUNEA:

Făgăraș, Vâr-tér Nr. 47. (casele I. Peia).
— Vis-à-vis de Magistrat. —

Apare în fie-care Joi seara, sub
direcția unui comitet de redacție.

ADMINISTRAȚIUNEA:

Făgăraș, Vâr-tér Nr. 47. (casele I. Peia).
— Vis-à-vis de Magistrat. —

Secerișul.

Cătră spic să pleacă spice,
Tainic, dulce, tot șoptesc —
Cine poate să 'nțeleagă
Ce povești își povestesc?...
S. B.

Multe lucruri așteaptă cu drag bunii noștri plugari, pentru că tot omul știe, că după ori și ce muncă, săvârșită cu toată hărnicia, cu o voință tare și cu credința în Dumnezeu, urmează la timpul său și răsplata cuvenită muncii aceleia; dar cu o deosebită bucurie și cu o nespusă plăcere așteaptă cu toții: mic și mare, bogat și sărac, luna lui Cuptor și cu aceasta și secerișul sau seceratul holdelor.

Sunt multe feluri de secerișuri în viață!

Dar pentru iubiții noștri plugari, cari muncesc pentru toți, și cari cu mâinile lor cele crepate și negre pun pe masa tuturor pâinea cea albă, secerișul ce pe unele locuri de mult a început, este de o deosebită însemnătate, pentru că oh, mult așteaptă ceice toamna aruncă sămânța de bucate în pământ, ca să vină aceea vreme fericită, să audă și secerea cu dințișorii ei mărunți cronțănind, sau horșeind prin paiele cele groase ca degetul — dacă anul a fost mănos și rodos!

Din o margine a satului în cealaltă răsună vestea de bucurie: „holdele's în pârgă, paiul a 'ngălbenit, bonul e aproape vârtos și așteaptă numai secerea încârligată să înceapă a... cronțâni... că zău, e mult și de astă toamnă, de când așteptăm să ajungem la vremea secerii și curând după aceea la pâne nouă și moale!

Și vai multu'i bună pânea făcută din bucatele prăsite de noi și din țarinile noastre!

Nu prea adese-ori avem însă bucurie deplină, că uneori e secetă prea mare, de alteori ploii prea multe și în unii ani ne bate grindina sămănăturile și așa în câteva clipe ni să împrăștie

toate nădejile ce le-avem într'un seceriș bogat.

De multeori numai cu câteva zile înainte de seceriș, când ni să părea, că acum o să scăpăm pe un an de grijile de a ne lipsi „pânea cea de toate zilele” de pe masă, ne pomenim numai ca din senin, ca pentru păcatele noastre ne ia Dumnezeu pânea aproape din gură, pentru că un vânt năpraznic împreună cu o furtună înfricoșată prăpădește toată truda noastră de un an de zile și schimbă într'un pustiu de plâns, câmpurile cele bine îngrijite și presărate cu tot felul de sămănături.

Măhnirea și durerea ne cuprinde atunci adâncul sufletului nostru!

Dar nădejdea în Dumnezeu tot nu o pierdem nici atunci, că după rău așteptăm să urmeze bine; după ani răi, neroditori, nădăjduim să avem ani buni, roditori și mănoși, cari apoi să răsplătească din belșug greaua muncă a plugarului!

Ce bucurie se poate ceti de pe fețele tuturor plugarilor unui sat, când apropiindu-să secerișul, câmpurile sunt împodobite cu cele mai frumoase și mândre holde, deoparte, secările și grânele cele cu spicul ca vrabia și cu grăunțele cele mari și bobonate, cari străbătând printre foițele ce le închid, să arată zimbitoare în culoare sură roșietică și nu arareori în culoarea jăratecului, iar de altă parte sămănăturile de primăvară: oarzele, oveșele și cucuruzele cele cu mândrul steguleț în vârf și cu boabele cele galbene ca aurul, din cari facem hrănitorea și gustoasă mamaligută, cea mai prietinoasă mâncare a plugarului, carea cu lapte, brânză și păpară stămpără în deajuns foamea și întărește trupul pentru greaua muncă a câmpului. Și nici nu-i altă mâncare mai potrivită pentru plugarii noștri, ca drăgălașa mămăligă, care răsturnată pe cârpătorul așezat în mijlocul mesei, împrăștie aborii și mirosul săn plăcut în toate părțile prin casă și îmbie pe toți la masă, iar copilașii cei mărunți

grăbesc și ei să o încunjure de toate părțile, ca nu cumva să fugă de pe masă și să rămână flămânzi. Bucuria lor e nespusă, iar neastâmpărul le crește mereu până ce o văd înecată în blidul cu lapte. Atunci cu toții să reped asupra ei cu o mare poftă, ce și părinților lor încă le face o nespusă bucurie și i îndeamnă și pe ei să mănecă nu cu mai puțină poftă.

Pe un timp oarecare să face tăcere; mâinile și gura să pun pe lucru dar curând să schimbă liniștea în sgomot și bucuria copiilor în supărare, că acum începe a să vedea fundul blidului și ei nu s'au săturat.

Cei mai mari să grăbesc mai tare, cei mai mici încă nu să lasă mai pe jos și de aici supărarea, apoi ceartă împreună nu arareori și cu încăerare iar lingurele și furcuțele dintr'odată sau schimbat în arme de bătaie, care nu să poate sfârși fără a veni și părinții într'ajutor.

În sfârșit copilașii s'au săturat, supărarea de mai înainte să schimbă într'un chiot și hohot de bucurie. Să încep jocurile și petrecerile copilărești și totul ia o înfățișare de veselie și sărbătoare.

Părinții să grăbesc la lucrul câmpului, că doar acum e în „puterea verii” când nu'ți mai vezi capul de lucru. Nu știi ce să începi și ce să lași. Un lucru e mai întezitor ca altul.

E o zi frumoasă cu soare cald de vară!

Unii grăbesc la sapă de a doua oară, că încă n'au isprăvit, că i-a întârziat grindina, ce a căzut în săptămânile trecute; alții să duc la coasă; că i așteaptă trifoaiele, ierburile și alte nutrețuri de coasă și în sfârșit alții să gătesc să plece la secere, că doar și holdele's coapte.

Așa în tot locul e mișcare, ori în câtrău te uiți vezi oameni alergând ca sănguincioasele furnicii, ori ca harnicile albine în toate părțile.

Acum toți să grăbesc, numai le-neșii și oamenii ticăloși n'au grabă de lucru.

Cine voiește însă să nu'l găsească iarna în lipsă, acela folosește tot minutul, toată clipa, că vedeți D-voastră, oameni buni și cinstiți frați, timpul tace și trece și cine nu'l știe bine folosi, curând va vedea că ajunge la sărăcie, care însă de omul harnic nu să poate apropia.

Omul harnic nu poate fi în lipsă.

Hărnicia și cu sărăcia nu pot trăi împreună sub acelaș acoperiș, căci unde își are locuința cea dintâi acolo n'are loc cea de a doua.

S'a început seceratul.

Din zorile zilei încep a roî într'una din sat muncitorii, cete de cete și să îndreaptă spre hotarul cu holdele. Soarele încă s'a sculat de dimineață și a plecat la drum vorba poporului. El să ridică din ce în ce mai sus. Acum e de o suliță, ba de două ridicat pe bolta cerească.

Razele lui încep a încălzi tot cu mai mare putere și căldura din ce în ce să mărește, iar secerătorii să întrec în a ridica mănunchii secerăți și punându-i unii peste alții, lasă în urma lor snopi de snopi, cari să par a fi tot atâția morți căzuți pe câmpul de bătaie.

Soarele să ridică tot mai în sus. Tot în aceeași măsură crește și căldura.

Cerul e senin ca lacrima. În întreaga cuprindere nu să vede nici cel mai mic norișor. Razele soarelui străbat ca nește săgeți de foc în toate părțile.

Căldura lor se simte tot mai tare, secerătorii acum par'că nu mai pot de nădușală. Aduc într'una ulciorul cu apă, și pe rând îl dau dela unul la altul, ca să și aline setea și să se mai răcorească; însă în marea nădușeală, setea în loc să ne mai potolească, tot mai tare să mărește. Sudorile încep a curge părăie pe frunțile tuturor. Apa din ulcior de mult s'a isprăvit. Secerătorii nu mai pot de sete. Nu-i nici un bine pe pământ, care le-ar face atâta bine, ca puțină apă rece, proaspătă și limpede!

Acum sosește cel trimis după apă. Deodată toate uităturile sau privirile să îndreaptă într'acolo. Ulciorul trece iar din mână în mână. Toți își stâmpără din nou setea. Soarele dogorește cu mai mare putere. N'a adie nici cel mai mic vântuleț. Par'că te frige în cuptor, așa te dogorește de tare căldura soarelui. El singur parecă domnește acum întreagă lumea. Nu peste mult va sta cruce-ameazi. Secerătorii nu mai pot de oboseală. Ahea așteaptă să și astâmpere foamea și să și odichnească puțin într'ameazi truditele

lor trupuri, istovite de putere, și oboșite de marea nădușeală.

Să așează la mâncare, că doar soarele e chiar la ameazi. El e acum în mijlocul drumului său. Pân' acum a tot urcat la deal, de aici înainte scoboară numai la vale. A trecut ce a fost mai mult. De aici încolo nici căldura nu e așa mare. Incepe a adia și un vântuleț ușurel, o boare lină, e de toți doritul zefir, că așa să numește răcoritoarea boare, care par'că anume e trimisă de Tatăl din cer, ca să mai răcorească pe oboșiții muncitori. Acum nici ei nu mai par așa de istoviți de putere. Au început a să mai răcori și a și mai veni în fire, a și mai redobândi puterile. Incepe voia bună tinerească: fetele cântă, ficiorii ascultă, le mai ajută și la cântare, apoi încep și ei a fluera, încât răsună câmpurile, îți vine a crede că să întrec în cântare mierlițele din pădure cu fluerașii cei cu penele galbene-aurii, cari să îngână unii pe alții, sburând voioși de pe o creangă pe altă și dintr'un arbore într'altul.

În întreg câmpul e o voie bună, dacă bucatele au scăpat de mânia cerului. La bucuria tineretului să alătură și bătrânii satului, cari cu pletele albe și cu spatele gârbovite. Ei încă să simt acum mai ușurați, că și ei să gândesc la aceea fericită vreme, când nu purtau în spate povoaara cea grea a anilor și a neputincioaselor bătrânețe. Vorba cântecului:

Săracilor bătrânețe

Cum v'aș da pe tinerețe!

Voia bună crește, lucrul sporește muncitorii înaintează pe țarină, snopii rămân răsturnați în dărătul lor, iar alții vin pe urmă-le clăind, adecă așezându-i în clăi, sau punându-i în cruci. Așa să urmează până-ce să isprăvește întreagă holda, să gată și cu clăitul, să numără clăile, să dă laudă lui Dumnezeu pentru roada cea bună și'n urmă, dacă mai e timp, să duc la alt loc sau țarină și mai seceră și acolo, până-ce soarele, trudit și el de atâta grozavă căldură, să ascunde după deal, ca să lumineze și alte părți de lume, cari au avut pân'acum noapte.

Secerătorii, mulțumiți de sporul lor din aceasta zi, își adună tot ce au dus cu ei la câmp și voia bună a tineretului, care încă nu știe de oboseală pornesc cu toții cătră casă. Și precum dimineața au mers cete de cete, întocmai și acum să întorc în sat, spunându-și fiecarele câte clăi a secerat cât au avut pân' acum și cât mai au de seceră. Așa trece o zi după alta până-ce să gată cu seceratul.

La isprăvitul seceratului însă mai

fiecare plugar face o cunună, cruce sau buzdugan din cel mai frumos grâu împodobită cu flori, bețe, pantlici, și vin cătră casă, cântând anumite cântări de bucurie.

În sfârșit și cu aceasta s'a isprăvit.

Acum să auzi, cum spun unii la alții câte clăi au și cine are mai multe din sat.

Bucatele s'au uscat în clăi. După o săptămână, dacă timpul e frumos, să cară acasă, unde sau să pun sub acoperișele șurilor, sau să fac stoguri prin grădini, ori să duc într'un loc anumit în câmp, unde să fac stoguri în două sau mai multe șiruri, ca să poată trece mașina de treerat printre ele. În curând să începe și treeratul.

Bucatele treerate să pun în saci și să duc acasă, unde să așază spre păstrare până la întrebuintare sau vindere.

Pentru inundații din Bănat.

Apelul comitetului partidului național român, cătră inimile simțitoare, pentru alinarea suferințelor fraților bănățeni!

S'a deslanțuit viforul, și a sburat peste mândrul Bănat, ca un vuiet de mânia al Cerului, stărnind groază și frică în sufletele locuitorilor înspăimântați și i-a urmat ploaie torențială, între tunete și fulgere, prefăcând undele de apă, de altădată dorite și binecuvântate, în potop de nimicire.

Puterile naturii, tovarășe credincioase a omului muncitor, acum au spălat și pământul roditor de sub picioarele bietului om, și gospodarul sărguincios lovit de nepotența firii necuvântătoare, cu creștetul descoperit, cu inima înmărmurită a stat înaintea naturii salbatice și în fața elementelor turbate, suspinând de durere, căci i s'a nimicit toată strădania; și dintr'odată a căzut lipsa și sărăcia peste capul lui și a familiei sale.

Amuțit de durere caută spre cer și privește în lumea largă, suspinând: *O Doamne! ce va fi de mine, de ai mei, ce va fi de noi, de tot poporul acesta, lovit de soarte?!*

Și se apropie de sufletul lui cuprins de nădejde, geniul blând al Legii strămoșești, care îl sprijinește, și îi șoptește vorba dulce de încurajare și de înălțare: *„Ridica-voi ochii mei la cer, de unde va veni ajutorul meu, ajutorul meu dela Dnul, Cel ce a făcut cerul și pământul”,* și prin vâzduhul îmbătrânit de zeci de veacuri pătrunde pilda eroicei rezistențe: *„Dumnezeu le-a dat, Dumnezeu le-a luat, fie numele Domnului binecuvântat!”*

Și nădejdea îl înviorează, îl întărește în firea sa omenească, indemnându-l la fapte și lucrări de apărare ca aceea, ce au stricat elementele necuvântătoare, mintea și munca omenească să repare și să dereagă.

În mijlocul devastării și a nimicirii ce vede în jur de sine, vede, că singur nu poate să săvârșească munca uriașă de salvare. Aleargă la vecinul seu, și îngrozit vede, că și acela e lovit de aceeași soarte. Merge

mai departe și vede că satul întreg e pustit, știricește, cearcă să aștepte ceva despre soarta satelor vecine, și aude, află, că pedeapsa peirii pe toți i-a cercetat deopotrivă: o parte mare din frumosul Bănat este distrusă, e un lac, o mare de jale. Unii deplâng viața scumpilor lor părinți sau fii și frați, pe cari i-a răpit furtuna și i-au înecat valurile, alții și-au pierdut vitele și casele de locuință și de gospodărie, răpite fiind și rostopolite și sfărmate în undele necurate ale văilor, umflate la înălțimi de mai văzute.

Tot, tot, până unde se aude glasul, și până unde pătrunzi cu vederea, tot e durere, jale și nimicire.

Cine să-mi ajute, Doamne, cine să ne ajute tuturor Bănățenilor, pentru că toți deopotrivă am fost loviți, toți deopotrivă suferim, și la fel suntem cu toții neputincioși.

Cine?

Ridicați-vă frunțile umilitoare, fraților bănățeni, pentru că mâna Atotputernicului v'a atins, nu putere dușmănoasă omenească!

Și dacă v'a certat Domnul pentru păcate, să vă aduceți aminte de taina umilinței creștinești, când vă rugați: „Tie Unuia am greșit, și rău înaintea Ta am făcut, ca să te îndreptezi întru cuvintele Tale și să biruești, când vei judeca Tu“.

Priviți cu încredere și cu nădejde în jurul nostru: toată omenimea bineșimțitoare știe și cunoaște astăzi suferințele și durerile noastre, și văzându-vă neputința, vine în ajutorul vostru.

Curaj să luați și nădejde într'un viitor mai fericit, pentru că jalea și durerea noastră răsunsete în milioanele de inimi românești de pretutindenea, și toți Românii, dela Nistru până la Tisa, din Carpați până în Balcani, s'au mișcat, și semne au dat, că vor să vină în ajutorul vostru, ca frați la frați.

Auziți glasurile duioase ale înalt Prea sfinților Arhiepiscopului Mitropolit, din Sibiu și din Blaj, ale Preasfinților Episcopi din Lugoj și Caransebeș, ale tuturor Românilor bineșimțitori, din toată lumea „până unde

mai răsună limba dulce și străbună“, — toți își ridică glasul de părinți și ne invită pe toți să venim în ajutorul Bănățenilor nenorociți.

Nu poate nici comitetul partidului național român să lipsească dela împlinirea acestei dureroase datorii obștești, față de neam. Așa credem. Și venim cu acest apel către toți fiii buni ai națiunii noastre cu rugarea, ca ofertele binevoitoare să le aducă nu numai ca milă creștinească, ci tot odată ca dovadă de dragoste frățească, să știe lumea toată, că noi Românii una suntem, una trbuie să fim și în bine și în rău, până la moarte.

Am gândit odată, să ne alăturăm cu lucrarea noastră de ajutorare, pe lângă alte apeluri tot de această natură, văzând însă că ceilalți frați ai noștri cari s'au mișcat până acum să mărginesc, fiecare la acțiuni de sine stătătoare de și paralel îndreptate spre același scop cedăm buni bucuroși stăruințelor vrednice, și publicăm și noi apelul nostru către toată obștea românească, cu rugarea să se facă colecte prin toate părțile locuite de români în favorul nenorociților din Bănat.

Ofertele benevole să vă îndurați a le trimite de drept la adresa d-lui dr. Ștefan C. Pop, avocat în Arad, deputat dietal, alesul și delegatul comitetului central electoral spre scopul de a primi ofertele benevole, și în conțelegere cu Preasfinții Episcopi români Chiriarii peste credincioșii locuitori în părțile devastate ale Bănatului, ale împărți, spre alinare suferințelor fraților noștri iubiți.

Să pot trimite ajutoare și la adresa redacțiunii ziarului „Lupta“, care va mijloci apoi transpunerea lor la adresa d-lui Dr. Ștefan C. Popp, și în ambele cazuri se vor cuita în coloanete ziarul „Lupta“.

Din ședința comitetului central electoral, ținută în Budapesta, la 25 Iunie 1910.

George Pop de Băsești
președinte.

Dr. V. Lucaciu
secretar.

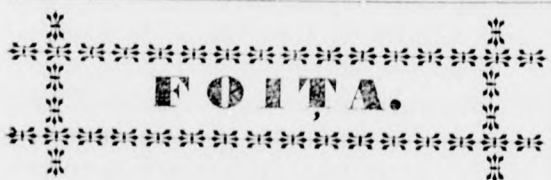
Dr. T. Mihali
v. președinte.

Concurs de primire

în Seminarul junimei române greco-catolice stud. din Blaj.

1. Părinții, cari voiesc să-și așeze băieții pe anul școl. 1910/11 în Seminarul junimii române gr.-cat. dela gimnazul gr.-cat. din Blaj, prin aceasta sunt avizați, că termenul concursului de primire (se primesc numai gimnaziști) este 14 August n. Cererile de primire sunt a se adresa Preaveneratului Consistor Metropolitan din Blaj, și în ce privește pe băieții, cari în anul școl. trecut nu au fost elevi ai Seminarului junimii, cererile au să fie instruate cu estras de botez, testimoniu de pe anul școl. trecut și atestat de revaccinare. În cerere părinții sau îngrijitorii au să-și însemne locuința și posta ultimă cu acuratețe și să declare, că cunosc pe deplin toate condițiunile de primire și se obligă a le împlini pe toate. Ca rezoluțiunile să se poată expeda francate, petenții sunt rugați să alătore marcele postale de lipsă.

2. Pentru elevi sunt a se plăti 300 cor., pentru cuartir, vipt, luminat, spălat, încălzit, scaldă și în caz de lipsă medic și medicină; 8 cor., ca taxă de înscriere pentru cei-*ce vin pentru întâia dată în Seminarul junimei*, și 6 cor. pentru scrobital rufelor. Taxa de înscriere și de scrobital rufelor are să se plătească întreagă deodată cu ocaziunea înscrierii; iar suma de 300 cor. în două, respective în patru rate anticinative. — În caz de două rate, rata primă va fi de 150 cor. și se va plăti în 1 Septembrie, iar rata a doua iarăși de 150 cor. și se va plăti în 1 Februarie. În caz de 4 rate, rata primă va fi de 80 cor. și se va plăti în 1 Septembrie, a doua de 80 cor. și se va plăti în 15 Noembrie, rata a treia de 70 cor. și se va plăti în 1 Februarie, iar rata a patra de 70 cor. și se va plăti în 15 Aprilie. Sumele acestea sunt atât de mici încât numai primindu-se regulat și anticipativ pot satisface atâtor trebuințe împreunate cu susținerea și îngrijirea elevilor. Altfel rectorul va fi silit să dimită pe elevii ai căror părinți sau îngrijitori nu-și vor solvi ratele la timp.

FOLIA.

Frânturi din ziarul prietinei Mela.

20 Decembrie

I.

„Mi-e imposibil să mai învăț... Sunt plictisită până la extrem. Focul pălărie în șoapte, răspândind o căldură moleșitoare, ce să îmbrățișează cu liniștea odăii mele.“

Contemplar munții ce să înalță falnici spre înălțimile cerului albastru.

E ceva dzeesc, a-i privi dimineața în rara ceață... ear de răsare soarele slab de Decembrie — fiește care brad străluce ca învălit într'o coartă de diamant. Colo o stâncă pleșuvă, brumată, mușgăită, tăcută. Și un cerb doarme la poalele ei, și în jur isvorașul își cântă imnul de mărire...

Ce liniște profundă! — Lumina mi-e pe gâtate... Flacara vineție într'un joc macabru mai tremură odată — și încă odată — apoi să stinge. De ce să stinge?

E întunec... Inchid ochii și încolăcindu-mi mâinile de ghenunchi, mă dau cu totul visării!...

Un spirit bun plutește în jur de mine. Și eu întind mii de brațe nevăzute... îl prind, îl strâng la piept... nu'l las, și el tremură ușor, ușor, ca o pasăre prinsă în aviariu...

Încep să-i dau forme. Unde să încep? Ochii, da, da, ochii sunt oglinda sufletului.

Negri, mari, profunzi, ca un adânc de noapte, adumbriți de sprâncene subțiri fine. O gură mică, împodobită de mustața neagră... Un corp suleget, dar robust ca a unui zeu mitologic, cu pielea de bronz... O plăcere nemărginită mă alintă, mă cuprinde.

Sunt extaziată de succesul sublimelor opere. Dorm, cu sufletul închinat icoanei, idolul închipuit al necunoscutului.

28 Decembrie.

Profesorul sosește, clasa e într'o agitație colosală. Simțim cu toate, cât de inferioare suntem, față de seriozitatea bătrânului resoluit. Are barbă albă, ce albă e și rară, și ochii lui șterși albaștri îmi reamintesc vii ochii ai bătrânului meu tată...

Își frânge nervos mâinile micuțe și albe, ca de femeie, ne ficsează, observator și ne provoacă la lecții.

Ce liniștită sunt... Nu am studiat nimic. Noroc, nu mă întrebă...

Ne dă ocupare, să descriem un dor de mamă, de ducă... dor de patrie...

Negligând ortografie, și formă caligrafică, am scris nebunește... fără gândire, așa cum convulsiv îmi tremura mâna pe hârtie.

Mi-e dor, dor... dor, dor... dor... și după ce am făcut introducerea aceasta, a unui singur cuvânt, în mai multe șire, necunoscutul, acum eară mi-a apărut înaintea ochilor mei sufletești — încântător, frumos ca un pasagin, dintr'o mărăță scară... senină, cu lună și flori, râuri și cântec. Și ochii lui erau negri, adânci, și dorul meu era nemărginit.

Dor, dor... și am stat cu fruntea pe călcâiul mânei, uitându-mi că trăesc, și apoi dintr'o dată valuri, valuri de gânduri, îmi străbătea creierii și obosită de o trudă sufletească... am stat eară așa — fără să mai cuget momente de-arândul.

Un simțământ străin — până atunci de mine — luă ființă în sufletul meu, dar căruia nu puteam da nimic spațiu și cuvânt.

Clopoțelul sună, cu'n glas argințiu, oara e finită, ocupările să strâng, profesorul, bătrânul meu profesor le ia subsuoară și privindu-mă încă odată pe mine, da — știu, pe mine.

Și a zimbîț, cu bunătațe, și mi-a adus

3. Elevii vor avea să aducă cu sine: a) o carte de rugăciuni; b) 4 părechi de schimburi de pânză sau giolgiu, bune; c) cel puțin 6 batiste; d) 2 părechi de încălțăminte și cel puțin patru părechi de ciorapi sau de obiele; e) saltea (sac de paie) și 2 lepedee (cearșafuri) de pus pe saltea; f) 2 perini și 4 fețe de perini; g) 1 țol sau plapomă și 2 lepedeie de plapomă; h) 2 lepedeie albe de giolgiu pentru coperirea patului (de lână și colorate nu sunt bune, căci nu se poate ajunge la uniformitate); i) atâtea bilete (formatul biletelor de vizită), câte bucăți de rufe, vesminte și încălțăminte au; j) 1 cuțit, 1 furcuță, 1 lingură, 1 păhar și cel puțin 3 servete; m) 1 perie de vesminte și 3 perii de încălțăminte; n) cel puțin 3 ștergare și 2 pepteni, unul des și altul rar. Pe rufe și pe vesminte trebuie cusut întreg conumele și cel puțin litera inițială a numelui de botez. Rufele și vesmintele neînsemnate vor fi respinse.

4. Elevii vor avea proviziunea întreagă și anume: a) locuința în sale mari, sănătoase, luminoase și provăzute cu toate cele de lipsă; b) vîpt întreg, adecă dejun, prânz ojină și cină. La dejun vor avea lapte cald cu pâine, la prânz 2—3 feluri de mâncări, ua cină 1—2 feluri. La prânz în zile de dulce va fi supă cu carne cu sos și mâncare groasă cu carne, eventual zamă acră cu carne și mâncare groasă cu carne sau friptură cu garnitură, iar în zilele de post supă de legume, mâncări făcute cu lapte, brânză sau ouă; Dumineca și în sărbători și prăjituri. La ojină pâine cu poame ori alte asemenea. La cină în zile de dulce va fi friptură cu garnitură sau mâncare groasă cu carne, iar în zilele de post mâncări făcute cu lapte, brânză sau ouă, c) Spălatul eventual și scrobitul rufelor. d) Luminat în timpul recerut. e) Încălzitul în timp de iarnă. f) În caz de boală medic, medicamente și îngrijirea de lipsă. g) Scaldă caldă în timpul iernii, măsurat prescrișelor igienei. Afară de acestea superioritatea se va îngriji, ca elevii mai slabi în studii, pe cât să poate să fie ajuorați în studiu.

5. Părinții în decursul anului școlastic să nu trimită bani la adresa sau la mâna elevilor, ci banii să vină la adresa superiorității, carea se va îngriji să le procure recvizite de școală, cărțile și celelalte lucruri de lipsă. De asemenea să nu le trimită nici mâncări, căci Seminarul îi prevede cu cele de lipsă. Mâncările pe cari părinții cu toate acestea le-ar trimite fiilor lor, se vor împărți între toți elevii, iar în caz de cvantitate mai mică între conșcolarii respectivului sau respectivilor elevi.

6. Părinții sunt avizați, că trebuie să răspundă pentru eventuale stricăciuni făcute de fii lor și să le rebonifice. De sine să înțelege, că pentru obiectele, ce se strică prin folosință, fără vina elevilor, nu se va cere nici o desdaunare.

7. Elevii se vor prezenta în 1 Septembrie n. înaintea superiorității seminariale în soții de părinții sau îngrijitorii lor, unde vor plăti taxele de lipsă, vor da în samă obiectele și li-se va designa mobilierul destinat spre folosință.

Blaș, 20 Iulie 1910.

Dr. Vasile Suciu,
rectorul Seminarului junimii române gr.-cat. stud. din Blaș.

NGUTAȚI.

Invitare la abonament.

Cu Nr. 27 al foaiei noastre să deschide nou abonament pe semestrul al II. din acest an la foaia noastră „Olteanul“.

Ceice cred a fi folositoare cetireea acestei foi, să grăbească cu trimiterea abonamentului pe a doua jumătate a anului de față, ear răs-tântierii să nu uite a trimite și suma cu cari ne restează, că vedeți dvoastră, oameni buni și cinstiți frați, flămând și gol nimeni nu poate trăi.

eară aminte de tata. Să duce, îl privesc ca pe un dușman, care mă trezește din vise...

Dor... dor...

20 Faur.

E brutală neliniștea ce-mi sdruncinează sufletul... Și acum îl aștept, îl aștept să vie să-mi treacă pe sub fereastră, să vadă cât de frumos și-au desvilit crisantinele petalele. Și să privească mult, mult, la geamul odăiții mele mici izolate.

E Duminecă, trăsurile huruesc pe drumul de țară, înghietat, iș eu tresar fără înțeles, inima îmi scutură pieptul, în fiori calzi mă isbesc de cercevelele ferestrei, îmi pierd privirea până departe în larga zare și întreb vizitiul: Pe „el“ îl aduci?

Dar săcuiul trece nepăsător; învelit în guba lui inoponată cu șinoare încingând a lene caii mari osoși ce tropotesc rupți de oboseală, pe drumul alburii. Fulgii deși de zăpadă să joacă ca mii de fluturași ușori, să alungă, să îmbrățișează, apoi să prăbuesc de pe stâncă în prăpastie.

Pe stradă aleargă o mulțime de lume în sus și 'n jos, clasificată treptat, dela elită până la rustici. Cameloții cu zierele în brațe pe glasul lor monoton ztrigă răgușiți: Cumpărați, cumpărați...

Un hamal își suflă aburi calzi, din

gura-i diform de mare, în degetele lungi, vineți și înghetate.

E o învălmășală — un tumult ce soarbe aerul curat.

Și cu, traversez spațiul îngust al odăiții mele, sau mă tolănesc pe divan și privesc mult, un firicel de mac, pictat pe albumul meu de suvenirii.

Și aștept... Vreau, vin — să'l văd înaintea mea, viu și simțitor... Dar ziua trece, amurgul coboară, luna să aprinde în mijlocul miilor de facile cerești și cu ochii ei galbini să sbegue la geam.

Zadarnic, zadarnic îl aștept, el nu are să vină nici odată, nici odată... Îmi șoptește un glas din noapte.

6 April.

E târziu în eamnă, zilele încep a să desgheța și să luminează de razele soarelui călduț.

Pe uliți, o fleșcăială nesuferită. Din strașini picură boabe de apă topită, și sloii împletii cu patele strașinei, să fac tot mai micuți.

Și eu stau încătușată de un dor imens, de un dor fără margini.

Primăvara... are să sosească primăvara, care mă neliniștește, mă frământă. Iși va desvili comoara de flori, pe colini va încolți iarba de un verde bolnăvicios și

și tot omul trebuie să câștige ceva, de unde lucră.

Ceice însă gândesc că'i mai bine a stă în „minciuni“ cu luleaua în gură și porțiunea în mână, așa să facă; dar tot omul să știe, că lenea și prostia aduc numai sărăcie, năcaz și rușine!

Iubiți cărturari și frați plugari, nu vă lipsiți de prietinel cel mai bun, de „Olteanul“ iubit, care în toată săptămâna vă aduce vești din toată lumea și vă pofteste: „Bună ziua!“

Prețul de abonament să vede în fruntea foaiei.

Pe datorie foaia noastră nu să va mai trimite nimănui că cu nimeni nici moartea nu vine.

Pace și frăție, sănătate bucurie!

Redacția „Olteanul“.

— Concert în Făgăraș. Duminecă în 24 Iulie n. a. c. dnii Aur. Bănuț — Crișan — Marcuș, cunoscuții noștri artiști în turneul dnialor să vor opri și la Făgăraș, ca să dea un concert artistic prin care să ne delecteze și pe noi; deci — deoarece invitări speciale probabil nu să vor trimite — rugăm atât publicul din Făgăraș, cât și din jur, să folosească aceasta ocazie binevenită și să participe în număr cât să poate de mare la acest concert, care le va procura câteva momente plăcute. Notăm, că susnumiții domni, prin Arad și preste tot locul pe unde au concertat, s'au produs foarte bine și au fost viu aplaudați pretutindenea.

— Nou dar al mecenatului Vasile Stroesco. D. Vasile de Stroesco a dăruit pentru biserica românească din Gârbova (com. Sibiiului) în construcțiune, suma de 300 coroane. —

— Cununii. Dl. Petru Debu, teolog abs. și ales capelan în Brașovul-vechiu, fiul Dlui Petru Debu, paroh în Toderița, anunță celebrarea religioasă a cununiei cu dșoara Marioara Macsimilian, fiica D-lui Iosif Mac-

gingaș, ear bobocii de vioarele vor plesni ușor, sărutați de roua zilelor de April.

În deal să va ivi iar căciula mare a lui Maximilescu, și sunet dulce de caval va străbate nemărginirile și inima mea să va sdrobii de farmec. Și cum are să sosească primăvara, are să se audă talanga în preajma înserării.

Și „el“? Are să vie... el închipuitul... și pe plaiurile iubirii mele va luneca ușoară suflare de fericire.

Să mă culc, în juru-mi e tăcere e cald și bine.

„Ce veche și trudită e frământarea gândurilor mele!!...“

23 Iunie.

E ultima zi ce o mai petrec în B... Nimic nu-mi mai rămâne din toată vieța mea trăită aicea, decât tânguirea după clipele dispărute în gânduri dulci de dragoste închipuită. Somnuos ceasornicul dibuește în întunerec. Unu, doi, trei... bate cu sunetul clar de metal în mijlocul nopții albastre. Și cât de abundent își revarsă luna razele pe florile din fereastră! Și eu mă sbucium și tremur de drag și ispită.

Tu inimă nebună! — Inima mea, ce ai, ce simțești?!...

Sub fereastră, ca o șoaptă vrăjită să aude tânguirea unui glas înfiorat de fluer.

similian paroh în Braşovul vechiu, care va avea loc în 4 (17) Iulie a. c. la 5 oare p. m. în biserica gr. or. a Sftei-Adormiri din Braşovul vechiu.

— **Di George Comşa** inv. şi dşoara **Rafira Mărhao** îşi vor ţinea serbarea cununiei lor Duminecă în 4 (17) Iulie a. c. la oarele 3 p. m. în biserica gr.-or. din Galaţi. Le dorim ambelor tineri părechi deplină fericire.

— **La Vaş!** Luni în 11 Iulie a. c. şi-a început dl Emil Taus, fostul redactor responsabil al ziarului „Lupta”, osânda de trei luni temniţă de stat, în Vaş.

— **Altă carte oprită.** Ministrul instrucţiei publice a oprit întrebuinţarea în şcoalele elementare a cărţii „Istoria bisericească pentru şcoalele populare, ediţia a V-a, prelucrată”, apărută în Sibiu, 1908. Motivul e cel vechiu: cuprinsul cărţii e tendenţios şi contrar adevărului istoric.

— **Să învăţăm dela fraţii din jurul Orăştiei.** Din jurul Orăştiei vine vestea ca câteva crâşme jidoveşti stau pustii dela alegeri încoace, din pricina că gazetele lor au lucrat împotriva candidatului naţional. Astfel crâşmele din Iobâlna, Foli, Bôiu, Romos, Vaider stau goale goluţe. Ba în Pischinţi familiile de frunte din sat au premers cu o pildă frumoasă: s'au legat între sine în scris' că de s'or mai băga în crâşmară-tăcişilor şi vânzătorilor lor crâşmari, să plătească câte 50 cor. pedeapsă în folosul fondului de zidire al bisericii.

Aşa ar trebui să facă cu toţi crâşmarii cari trăiesc de pe spatelul poporului şi când vine rândul la resplată să adevereşte că — sunt duşmanii lui.

— **Nu ţineţi în mână arme, în vreme de trăsnet.** Este un adevăr vechiu că armele sunt primejdioase în vreme de trăsnete. E bine deci ca pe astfel de vreme să se lapede ori-ce obiect de fer ori-care e ferecat cu fer, cum beţe cu fier, puşti, plug etc.

Şi teii îşi tremură frunza, şi crinii împrăştie mirosuri ademenitoare...

Şi nu mai vine... Zădarnică căutarea, zădarnică aşteptarea... E târziu, spre zori. Mă simţese aşa de străină, aşa de izolată. Un pustiu nemărginit mă impresoră, mă sugrumă. Şi „el” nu mai vine.

Noapte bună!

II.

E o tăcere profundă, doar un oftat lung să mai aude...

Peptu i să sbate într'o iritaţie uşoară somnuroasă şi degetele-i rebele lunecă netezind cu un fel de desmerdare bucele bogate castanii. E noapte, o noapte de furtune, în pieptul însetat de iubire... Cu coatele răzimate pe perini îşi prinde în palme chipui de copilă... Un cap îndârjit ce să luptă cu somnul...

Şi ochii mari năcăjiţi să inmoaie încet în lacrimi, cari să rostogolesc calzi pe sânul-i pătruns de voluptate. Tăcerea din prejur e întreruptă de odată de un plâns înăduşit şi o şoaptă nearticulată străbate întunerecul din odaie...

„Iubire... iubire...”

Dar somnul pustiu de mult o pândit-o la colţul odăii, acum să strecoară încet din unghiere şi să apropie de Mela, o prinde de braţ, aşezându-o cu gust de artist, pernele muiate de lacrimi. Depune pe ju-

— **Cinci oameni omorâţi de grindină.** O telegramă din Viena anunţă că în hotarul Poloniei, a fost o puternică furtună care s'a revărsat vreme de un cias şi a omorât 5000 de oi, mulţime mare de căprioare, iepuri, cerbi, paseri şi altele sălbătăciuni. Cinci ciobani suprinşi de furtună în munte au fost omorâţi şi ei.

— **Pentru pantofari şi cismari.** Ne adresăm către Reuniunile noastre de meseriaşi cum şi către cărturarii (preoţi, învăţători, notari etc.) noştri de pretutindenea cu rugarea, să aducă la cunoştinţa calfelor (sodalilor) şi măestrilor pantofari şi cismari, că la şcoala de specialitate de pantofărie din Sibiu, subvenţionată de stat, să ţine în zilele din 24 Iulie până la 13 Aug. n. c., un curs de specialitate pentru calfele şi măestrii pantofari şi cismari cu locuinţa afară de Sibiu (din provincia). Frecvenţanţii primesc instrucţia (învăţarea), cărţile, revizitele (unelte) şi locuinţa în mod gratuit (pe nimic), iar *cei de religia (legea) gr.-or. mai capătă şi câte un ajutor de 20 cor., pus la dispoziţia şcolii de către consistorul nostru arhidiecezan.*

Doritorii de a lua parte la curs să se adreseze în acest scop cel mai târziu până la 20 Iulie n. subsemnatului prezident.

În legătură mai amintim, că la cursul ordinar de 3 ani (pentru învăţacei) să mai primesc băieţi, cari vor dovedi cu carte de botez că au împlinit vârsta de 12 ani şi cu atestat şcolar, că au isprăvit cel puţin şcoala primară. Cursul pentru învăţacei începe la 5 Septembrie, iar pentru calfe tot atunci şi ţine numai 5 luni.

Sibiu, la 8 Iulie n. 1910.

Comitetul Reuniunii sodalilor români din Sibiu.

Victor Tordăşianu prez. Stefan Duca not.

— **Un inventator şi o invenţie de 3 miliarde.** — Într'un sat din Franţa — scrie Natura — trăeşte, uitat şi în sărăcie dl Pierre Martin în vrăstă de 85 ani. El a

mătatea sânelui desvilit — sărutare — apoi o prinde în braţe şi o învâluie în strai de căldură şi vise.

O veselie copilărească îşi flutură aripa spre chipul frumos înşeninat al copilei dorminde. Luna să sbegue la geam, privindu-o cu plăcere şi cu razele ei pale i-să joacă pe frunte şi spune la stele ce-şi cântă cântarea de noaptea:

Tăcere, tăcere!

„Iubirea e sfântă!”

Trecuse mult, dela despărţirea noastră din oraşul B.

Mi-am propus că o voi surprinde. Şi când intru în odăiţa ei moale înfloarea irisanţimele aşa de frumos, un plâns înăbuşit îmi isbeşte auzul.

La masă stă la pretina şgolită. Mela plecată pe un mormeu de hârtii.

Mela! Mela... Copilă desmerdată tu, ce ai!

Şi ea fără a zice un cuvânt o început a râde cu hohot în braţele mele, şi era sburdalnică, o clipă numai, căci deveni melancolică ca atunci când a scris o ocupare de dragoste, în clasă.

Mie dor... dor... dor...

Ce ai Mela? vâd, ear scrii.

Te conturb?...

De loc, de vrei ceteşte!

(Va urma.)

Cornelia Langa.

descoperit mijlocul pentru facerea oţetului cunoscut azi sub numele de oţel Martin prin descărburarea fontei cu ajutorul ferului, în 1864, împreună cu fratele său Emil au instalat cel dintâi cuptor la Sireul (Charente). Brevetul de invenţie a fost atacat în urmă şi Martin şi-a pierdut toată averea în proces.

Un comitet, presidat de Henri Le Ghatelier, s'a constituit în Paris pentru a onora cum se cuvine pe marele şi nenorocitul inventator. S'a deschis o listă de subscripţie pentru a cărui inventatorului un dar de onoare. Fabricanţii din Franţa s'au înscris cu 100 de mii de lei, iar cei din Germania au subscris până acum 20 de mii de mărci. De sigur că din Anglia şi Statele-Unite vor veni de asemenea sume însemnate. O serbare va avea loc în luna viitoare pentru a cinste cum se cuvine pe inventatorul unui proceduri, care produce astăzi oţel pentru 3 miliarde pe fie care an. Tot vorba românească: Mai bine mai târziu, decât nici odată.

— **De ce cântă stâlpii de telegraf?**

Esplicarea dată după „La Nature” în un număr din anul trecut al acestei reviste (pag. 176). e numai de jumătate. Esplicarea se referea mai ales la chestia: cum se face, că stâlpii cântă? Şi se esplică aşa, că stâlpii au rolul de vioară, ceştele de porţelan rolul de căluşi, iar vântul şi mai ales căldura şi frigul, (variaţiunile de temperatură) rolul de arcuş, punând sârmele în vibraţiune. Căusele vibraţiunii însă nu sunt esplicate în de-ajuns şi în parte sunt necorecte. Nu se esplică pântru-ce unele ori stâlpii cântă aşa de puternic, iar altădată abia se aude din apropiere ceva murmur, sau pentru-ce în acelaşi timp aici urlă zgomotos, iar dincolo abia se aude un murmur?

Adevărul e că rolul principal de arcuş îl are vântul şi nu variaţia de temperatură. Vântul, ca şi arcuşul, pune sârmele mai tare în vibraţiune, când bate curmeziş. Când direcţiunea vântului e aproape paralelă cu a sârmelor, vibraţiunea e minimă şi sunetul abia se poate pricepe punând urechea lângă stâlp. Se întăreşte însă sunetul pe măsură ce direcţiunea vântului se abate dela direcţiunea sârmei şi ajunge maximul, când direcţiunile lor sunt perpendiculare. De aceasta se poate convinge ori-cine. Fireşte, cu cât e mai puternic, mai repede vântul, cu atât e şi sunetul mai puternic.

Temperatura are mult rol de acordator. Frigul contractează, instruează sârmele, deci vibrează mai bine, maestrul vânt capătă o unealtă muzicală acordată şi poate cânta mai bine decât când firele sunt lăstate din cauza căldurii. Iarna pe ger tonul e înalt, pe când vara pe căldură e mai jos. Fireşte atârnă şi dela întinderea firelor cu ocaziunea aşezării lor pe stâlpi.

Sfaturi practice.

Regule pentru uscarea poamelor. Prima regulă la uscarea poamelor este alegerea lor. Pentru uscare să aleg numai poame deplin sănătoase, cele vermănoase să se arunce. Poame târzii trebuie să stee câtva timp după cules întinse la un loc svântat şi bine aerizat:

Prunele să le lăsăm cât de mult în pom, ca să se curăţe cele viermănoase şi seci.

Perele cu miezul moale nu sunt bune de uscat, numai cele cu miez vârtos.

Deoarece coaja merelor nu se poate mistui, e bine ca marele să le curățim de coaje și numai după aceea să le uscăm. La pere nu-i de lipsă să curățim coaja.

Dacă uscăm poame curățite de coaje sau tăiate, să le punem mai întâi într-o soluție slabă de sare sau în apă proaspătă, căci prin asta capătă o culoare mai frumoasă deschisă.

Lesele de lemn sunt a-se preferi celor de sârmă.

Poamele nici când să nu se pună pe lese una peste alta, ci totdeauna una lângă alta și cu coaja la vale.

Uscarea prea tare face poamele amare. Feliile de poame uscate trebuie să fie elastice, iar să nu să rupă.

Culoare frumoasă capătă poamele uscate atunci când le scoatem ferbinți din cuptor și le răcim repede.

Temperatura cuptorului să nu fie nici odată mai mare decât 100 Celsius, căci la acest grad evaporază apa.

Poamele cu sămburi tari să lasă mai întâi într-o căldură mai temperată, și după ce să sbârcesc să pun într-o temperatură mai mare.

Gura cuptorului o lăsăm astupată când se formează în cuptor abori.

După-ce scoatem poamele din cuptor le alegem și cele uscate mai rău le mai punem încă odată în cuptor.

Uscarea perelor e mai greu, pentru aceea să prepară mai întâi în modul următor: într'un căzan de apă producem aburi. Luăm apoi perele pentru uscat, le punem într-o corfă și le așezăm în aburi, unde le ținem atâta până să moaie așa de tare încât să le poți străpunge cu un paiu.

Poamele uscate să conservează mai bine în secolețe, dar să nu le punem prea curând în ele. Dacă vedem că se înfloresc să le aducem iară în căldură.

ECONOMIE.

Gâlbeaza.

Câlbeaza este datorită unui vierme, care trăește pe socoteala oii bolnave, hrânindu-se din sângele din trupul ei. Acest vierme — *Gâlbeaza* — se poate găsi în diferite părți ale corpului oii, locul lui obișnuit însă, unde îi priește bine, este ficatul, acolo să poate întâlni în număr mare, trăind la olaltă. El are forma unei foi, și o lungime cam pe jumătatea degetului celui mic, unele încă sunt mai mici.

Viermele gâlbează, trece prin mai multe schimbări până să ajungă așa cum îl întâlnim în ficat, adevă *adult, matur*.

Iată pe scurt aceste schimbări:

Gâlbeaza în vârstă, în timpul cât stă în ficat, face ouă; acestea, ouăle, care sunt foarte mici, se varsă cu fierrea în mațe, de unde sunt în urnă date afară, odată cu baliga. Acestor ouă le convine de minune udătura, așa că dacă cad pe locuri mlăștinoase

lasă să iasă din ele în timp cam de două până la șase săptămâni, *mici vermuși*, care dacă nu întâlnesc anume melci, mor. Dând însă peste melci, care știm că nu prea lipsesc din livezile umede, vermușorii intră în corpul lor, de unde după ce suferă mai multe transformări, îl părăsesc risipindu-se pe pășune. Oile mâncând acelea erburi, introduc odată cu ele în stomac și mațe și pe acei viermi, cari trec apoi din mațe în ficat, unde le trebuie apoi cam șase săptămâni pentru a crește și a lua chipul gâlbezei.

După cum se vede, viermele gâlbeaza, trece prin multe peripeții, până să ajungă și să crească în ficat. S'ar părea deci că aceste peripeții să facă ca boala ce el produce să fie rară. Lucrurile însă stau altfel, boala este foarte răspândită, arătându-se adesea în turme, în ținuturi întregi, dând loc la pagube nesocotit de mari. Aceasta ne face să gândim, că și alte împrejurări înlesnesc ivirea gâlbezei.

Da, viermele trebuie socotit ca un oaspete, sau mai bine ca pe un vrăjmaș, care nu pânđește altceva decât condițiunile prielnice, pentru a năvăli asupra animalului.

Aceste condițiuni țin unele de vreme și vierme, altele de animal. Astfel, anii ploioși, făcând ca pământul și multe pășuni să fie umede, mijlocesc iscarea boalei pentru cuvântul că, după cum am văzut, gâlbeaza pentru a trece prin stările pe cari le-am arătat, are nevoie de umiditate, fără de care se pierde, moare. Oaia pe de altă parte, dă mână de ajutor boalei, lasă să fie cotropită de parazit, prin starea ei, când este slăbită prin alte boli sau prin neingrijiri, nehrănire.

Să vedem acum cum să arată boala.

La început răul nu să înfățișează prin mai nimic, oaia părând bine. Mai târziu însă, când gâlbeaza din ficat a crescut pe deplin, boala își face arătarea.

Animalul bolnav este molatic, așa că *oaia gâlbeată*, ușor să poate prinde de unul din picioarele din dărăt, ea nu mănâncă cu toată pofta, nu rumegă sau rumegă fără rost; adăpându-se, bea cu multă sete. Privind în față, vedem că uitătura ei este oarecum stinsă, fără vioiciune, ochii lacrimoși, cu pelița de dinăuntru a pleoapelor spălăcită, albă galbenă. Cu timpul sa ivește un fel de umflătură, de dropică, ceace face ca oaia bolnavă să pară grasă. Lâna ei uscată și aspră, să poate smulge sau rupe cu înlesnire.

Boala înaintează cu vremea, în cât către începutul iernei, cu toată hrana ce i să dă, oaia slăbește din zi

în zi. Dropica să mărește, se întinde, cuprinde cutia pieptului și pânțele. Către bărbie, în spre gât, se produce o umflătură moale, rece și neduroasă, care de obicei dispare în timpul nopții pentru a se forma din nou ziua.

Când această umflătură a gâtului iese la lumină, ciobanii și crescătorii, spun că oaia a *gușat*, a *făcut gușe* și pentru ei este semnul cel mai covârșitor că animalul este lovit de gâlbează.

Ajunsă în această stare, oaia aproape nu mai mănâncă, tușește din când în când, și răsuflă greu. Dacă este însărcinată, leapădă; iar dacă alăptează, imputinează laptele.

Oaia slăbește uitându-te la ea, abea se mai poate ținea pe picioare, slăbindu-se puterile, până când într'una din zile, adesea cătră sfârșitul iernei, moarte-ai pune capăt suferințelor.

Cele mai multe din oile bolnave mor, dacă nu avem grijă de a-le tăia mai de timpuriu. Rar să întâmplă ca într'o turmă, în care s'a declarat boala să scape pe jumătate din cele îmbolnăvite.

Oile scăpate, nu sunt de isnovă lecuite; ele rămân cu racilă, slabe și jigărite.

Lecuirea gâlbezei nu este ușoară, de aceea se vor feri oile de ea, neuitând niciodată, că mai ușor este a preveni, a înlătura o boală, decât a o vindeca.

Vom feri turmele de a paște pe livezi mocirloase, inundate, băltoase. Sau în caz când nu avem alte pășuni, să mai caută a se svânta pe cât să poate prin șarțuri sau prin conducte așezate în pământ, dându-se în acelaș timp oilor în fiecare zi, a linge sare, și nelăsându-le a colinda toată liveada umedă, ci numai atât cât au nevoie pentru hrana lor.

Se mai sfătuește, încă, tot în scop de a înlătura boala, tăierea oilor bolnave, de îndată ce să pricepe că sunt gâlbejite, astfel ca ele să nu mai poată răspândi prin băligar ouă de gâlbează și deci a împrăști răul.

S'a *poatuit* ca leacuri în contra gâlbezei foile de cicoare, pelinul, pelinuța, foile de brad, foile de nuc, boabe de ienupere, coaje de salcie, coaje de stejar, ceaiu de piper, gaz, apă de var, benzină, turta lupului, tinctură de iod, usturoiu, funingine, sare de bucătărie, calaican, naltalină, ș. a.

Fiecare din acestea doctorii singure sau amestecate unele cu altele și preparate prin fierberă, plămădire, sau altfel, sau arătat mai mult sau mai puțin folositoare, mai ales dacă

boala s'a luat în pripă, dela început. Una în deosebi, *sarea de bucătărie*, se conzideră față pe altele, ca cea mai bună. Isprava ce ea a produs, dată de a dreptul, în bulgăre, prin lingere, sau în băuturi sau sub formă de saramură cu care s'a stropit nutrețul, a fost mai în totdeauna îmbucurătoare.

Dar cum am zis, cel mai cuminte lucru este a ne păzi turmele de gălbează, căci altfel ajungem ca primăvară să numerăm „mai multe piei decât oi”.

Carnea oilor tăiate, când boala este înaintată însoțită de dropică, nu este bună pentru mâncare. Ficații lor să vor îngropa adânc sau să vor arde.

Oile bolnave se vor ținea pe cât să poate în grajduri, în oerii separate iar băligarul lor nu se va întrebuița ca îngrășământ pentru câmp.

(„Albina”).

Irimia Popescu,
medic veterinar.

Scurmarea gobailor. Găinele scurmă cu plăcere și scurmând își caută hrana (viermișori, gândăcei, sămânță de buruiiană ș. a.) Este deci bine a le da găinilor prilejul la scurmat cât de mult și cât de des, căci scurmând ele lucrează și este lucru dovedit, că tocmai acelea găini ouă mai des și fac ouă mai mari, cari scurmă mereu. Găinile cari scurmă nu să prea îngrășe și asta-i bine, căci găinile grase, cari capătă îndeajuns hrană și cari prin urmare n'au nevoie să-și caute hrana scurmând, nu prea pot oua. Dară mai ceva: găsând găinile hrana în pământ, mai înghit cu hrana și ceva năsip și lut, care le este găinilor de mare trebuință ca să poată mistui bine mâncarea și să ouă cât mai des. Drept aceea este bine a le da găinilor și iarna, din când în când, grăunțele amestecate cu ceva năsip ca să scurme și iarna.

Contra păduchilor de găini. Unul dintre dușmanii cei mai uricioși ai găinilor sunt păduchii. Leacul cel mai bun contra lor e curățenia. Dacă sunt păduchi în cotef, acesta trebuie curățit bine, stropit și spălat cu apă de carbol, de care se află la primărie. Pe urmă presărăm praf de var. Pentru găini facem calde de praf, făcut de năsip cernut și cenușe cernută, în cari punem și puțină soluție de carbol.

Cum ferim sămănăturile de pasări. Revista „Aricultorul”, ce apare în Cernăuți, dă într'unul din ultimele sale numere următoarele sfaturi pentru a păzi sămănăturile de pasere.

Se iau mai multe lădițe sau oale, în cari se pun câte nu rind de năsip și câte un rând de sămânță, până-ce am umplut lădițele sau oalele. După-ce le-am umplut le udăm și le acoperim bine, ca să nu dea soarecii de semințe și să nu le mănânce.

Când începe sămânța a încolți, o semănăm și atunci navem teamă de pasări, căci lor nu le plac sămânțele încolțite. Toa-

te mijloacele întrebuițate nu sunt de ajuns, căci vrăbile sunt foarte obraznice și îndrăznețe și nu să tem de nimeni. Un mijloc foarte bun și potrivit îl putem cumpăra dela spițerie. Un chilogram de minium, așa se numește acest mijloc, costă 60 de bani. Și acuma ascultați cum se întrebuițăm acest mijloc. Sămînța, ce-o avem s'o sămănăm, o turnăm într'o oală sau într'un poloboc, iar de-asupra acestei turnăm apă rece și minium și amestecăm sămînța cu apa, până ce a roșit sămînța. Apa din acest poloboc o luăm și o trecem printr'o sită, iar sămînța rămasă în sită, o punem la uscat pe-o scândură într'o odaie caldă sau la soare, dacă-i afară timp frumos. După-ce s'a uscat sămînța, o putem sămăna fără grije. Întâmplându-se să ne rămâie, o putem ținea până la anul, fără ca să ne temem că ea va încolți.

Alt mijloc singur, e acoperirea locurilor sămănite cu vreascuri, pe cari le întindem așa de des, ca să nu poată străbate pasările până la fața ogorului.

Stropitul coroanei pomilor. În Franca s'au făcut experiențe cu stropirea deasă a coroanei pomilor roditori în zilele călduroase de vară, și s'a găsit că ea are o influență foarte bună asupra formei fructelor. Stropirea de sus se zice, că este mult mai priincioasă, decât udarea la rădăcină. Căderea fructelor e împedecată prin aceasta. Fructele se fac mai mari și chiar și multe insecte și vermuleți sunt gonite sau nimicite prin această stropire. Stropitoarele sunt destul de ieftine azi, dar chiar cu tulumbe (pușculițe) de soc se poate stropi, și munca nu va fi înzadar.

Curățirea butoaielor de petrol. Pune în butoiul, pe care vrei să-l cureți, 5 kgr. var nestins, adăogă apă trebuincioasă pentru stins și astupi bine butoiul. Vaporii varului pătrund în lemn și obsorb gazele. Peste cât-vă timp mai toarnă apă, învârtește butoiul și pe urmă, desfăcând butoiul, dă drumul varului. Se spală apoi cu apă caldă și se clătește cu apă rece.

(Albina).

Poezii populare (Hore)

din colecț. lui V. Alexandri.

Rândunica

Rândunea cu albă creastă
Nu mai bate la fereastă
Că nus fată și-s nevestă.
Când eram la mama fată
Orice vream făceam îndată,
Iar dacă m'am măritat
Bărbățelul m'a mustrat.
Cui voia să iubească
Vie 'n poartă să-mi grăiască;
Nu trimeată pe altul
Că altul umple satul.
Vie singur furișat
Și-i dau dulce sărutat
Și-i dau guriță tăcută,
Să facem dragoste mută.

Barbu.

„Ce cați, Barbule, la noi?
Nu sunt fete pe la voi?
— Ba sunt, da's cam mititele
Nu mă pot iubi cu ele.
La voi sunt mai nălțișoare,

Și de chip mai bălăioare,
Mi le-a făcut Dumnezeu
Tocmai de's pe placul meu!

— Barbule dela Munteni
De-ai venit la Moldoveni,
Potoale-ți dorințele
Și nu-ți pierde mințile

— Mi-oiu sămăna numele

Prin toate cărările
Să răsare flori de dor
Cu miros pătrunzător.

Să le poarte fetele

Fetele, nevestele

Să le meargă vestele!»

EDITOR-PROPRIETAR și REDACTOR RESP.
CONSTANTIN POPP.

Ingrijiti-vă de viitorul vostru!

Mijlocul cel mai bun pentru a se scuti pe sine și pe ai săi de lipsă, este a să înscrie de membru la

„Asociația Esehiană de Ajutorare Reciprocă”.

La aceasta asociație poate să se facă membru ori-care persoană dela etatea de 16—80 ani. Pe lângă o taxă lunară de 1 cor. și taxa de cazurile de moarte, deja după un an de membie, i să solvește moștenitorului un ajutor de 2000 cor., iar devenind membrul după cel puțin 3 ani de membie, prin oare care nenorocire neputincios de muncă, i-se solvește până când trăește o rentă lunară de 50 cor. Dacă un membru trăește 30 ani dela înscriere, poate ridica în bani gata 2000 cor., însă dispunând membrul că suma de 2000 cor. după moartea lui să o primească moștenitorii, i-se solvește membrului până ce trăește o rentă lunară de 50 cor. Membrii înscriși dela etatea de 60—80 ani n'au drept la rente. Persoane dela etatea de 16—60 ani pot semna până la 3 cote (6000 cor.) **Atestat medical nu să recore.**

Pe lângă solviri lunare moderate și taxe de măritșuri, poate fie-care a-și asigura fetele, dacă acestea n'au trecut etatea de 18 ani. Se pot semna 1—6 cote (2000—12.000 cor.). Dacă o fată după 3 ani de membie rămâne orfană, înceată solvirea taxelor, iar la măritș fata primește suma asigurată, iar până atunci — însă cel mult până la etatea de 20 ani — primește o rentă lunară de 30 cor. Tot aceasta rentă primește fata până când trăește, dacă după oare care vreme rămâne nemăritată.

Societatea oferează fiecărui cea mai mare garanță: cote semnate până la 7.000.000 cor. și anual peste 100.000 cor. taxe de membru.

Prospecte și blancete trimitem gratuit.

Aplicăm secretari în toate orașele și bărbați de încredere în toate comunele.

Asociația Esehiană de Ajutorare Reciprocă.

Filială pentru Ungaria:

Timișoara, (Temesvár, Takarék-pénztár-utca 4. szám I. em.)

Tuturor acelora, cari merg sau să reîntorc din România li-să recomandă ZARAFIA compatriotului nostru oltean, a domnului **== Dumitru Popp din Brașov. ==**

Spre plăcută știre.

După cum am vestit iubiților noștri cetitori în N-rul trecut al foaiei „Olteanul“ a eșit de sub tipar în tipografia noastră, opul ce conține drăgălașa piesa teatrală:

Logodna dela Sfânt Ion

dramă populară în patru (IV) acte,
de AUGUSTIN SZILÁGYI, cand. adv.
și să află de vânzare tot aici cu
prețul de 1 cor. 20 b. + porto 6 b.

De vânzare.

O casă de sub Nr. 51, din strada Becleanului (Făgăraș) este de vândut sub condițiuni favorabile, numai decât din mână liberă.

Informații să dau tot acolo.

Vinuri de vânzare

Subscrisa aduce la cunoștința p. t. public din loc și dela sate, că din cauza desfacerei a negoțului de vin,

tot depositul aflător în pivnița mea de vin de masă, de pelin și de desert toate naturale, dela 1 l. c. le vând cu prețuri reduse, en engro și detail.

PREȚUL VINURILOR:

din 1905 vin de masă . 1 Lit. 76 fil.
„ „ „ „ desert 1 „ 96 „
„ „ „ „ pelin . 1 „ 120 „
La cumpărare mai mare preț redus.

Cu stimă

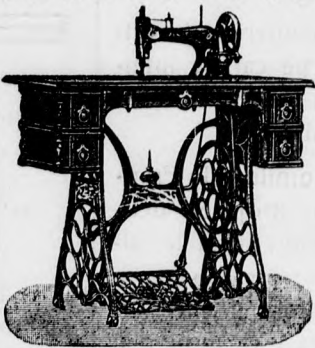
Văd. Budai Istvánné
Făgăraș, ulița Teleki nr. 11,
(lângă gimn. nou de stat.)

2-3

Bács Károly

Făgăraș, ulița Zeik nr. 3.

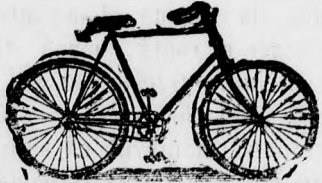
Recomandă cel mai avantajos izvor de cumpărare, care să poate face numai la PRIMUL DEPOU FĂGĂRAȘAN de

Mașini de cusut și Biciclete,

cu bani gata și în rate, cu garanță de 5 ani, (la mașini de cusut); primește reparaturi, asemenea să află toate părțile constructive, în mare alegere, la

primul DEPOU din Făgăraș de
MAȘINI de CUSUT și BICICLE.

Bács Karoly

ulița Zeik nr. 3,
(lângă gimnaziul nou de stat.)

Încunoștințare.

Prin aceasta fac cunoscut On. public precum și domnilor comercianți și crășmari din loc și jur, cumcă că începând cu ziua de 25 Mai a. c. **am deschis** în casele Dlui Borsai Ferencz în Făgăraș, Vártér sub nr. 44,

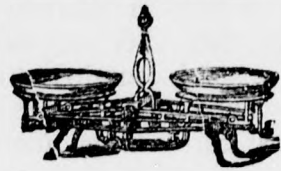
„Un institut de renovarea și autenticarea măsurilor“ de cumpene și cântări,

balanșe-decimale, centimale și cumpene-pod, precum și greutateți.

Primește efectuarea din nou la totfelul de mă-

suri noauă, precum și reparaturi, per lângă prețurile cele mai moderate.

PAUL WIDMANN,
primul fabricant de cumpene brașovean.

INSTALAȚIUNE CU ABUR.

Prima văpsitorie de stofe și torturi cu abur.

Văd. WILHELM ENGEL

Făgăraș, ulița Apor, Nr. 18, (aproape de Magistrat).

Aduc la cunoștința On. public din loc și dela sate, că după cerințele timpului modern de azi mi-am aranjat din nou un **Atelier de văpsit, de curățit, de spălat și călcat** (glanțuit) cu totfelul de mașini și cu o

Instalațiune chimică mânată cu abur.

Sunt în plăcută poziție de a primi pentru văpsit în toate colorile cerute, pentru curățit, călcat etc. tot felul de haine, stofe, mătăsarii, stofe de pânură, pânzării, țesături, cătrinte, torturi, arniciuri și tot felul ce cade în sfera branșei acesteia.

Diferite tipare pe pânză cu oleiū.

Serviciu prompt **Cu prețuri ieftine.**

Rog On. public de a-mi da tot sprijinul și în viitor cu toată încrederea, ca și până acum, și mă voi sili, ca cu aranjarea din nou a instalațiunei cu abur, să fie pe deplin mulțumit.

Cu toată stima

JULIA ENGEL.

Făgăraș, ulița Apor, nr. 18 (lângă Magistrat).

ANUNCIURI, INSERAȚIUNI și RECLAME

se primesc cu prețuri reduse la administrația foaiei „Olteanul“ în Făgăraș la tipografia C. Pop.

TIPOGRAFIA și LIBRARIA POPORULUI

Făgăraș, Vár-tér Nr. 46, (casele I. Peia).
(Vis-a-vis de Magistratul orășănesc.)

Esecută totfelul de tipărituri, dela cele mai mici până la cele mai mari, ca: registre, testimonii, chitanțe, citațiuni, cataloage, anunțuri, broșuri, opuri, circulare, invitări, programe, bilanțuri, acții, conturi, blanchete, note, prețuri curente, cuverte, epistole, ord. de dans, bilete de logodnă, de cununie, diferite cărți de vizită, bilete funebre etc. etc. din care se află un asortiment bogat, la cerere și în colorii, **cu prețurile cele mai moderate.**

La tipografie se află pentru ambele confesiuni tot felul de tipărituri oficioase pentru agendele bisericești și școlare; cărți de școală și de literatură populară, revizite de scris, etc

Comandele din afară se efectuează repede.

Sprrijiniți instituțiunile românești!

Cu stimă

CONSTANTIN POPP,
proprietar de tipografie.

În zilele acestea a sosit și să află de vânzare la tipografia noastră prețioasa cărtică:

„In amintirea Canonului Augustin Bunea.“

Articole și alte semne de durere ale neamului. Conține 200 pag. 8° mic. Prețul 50 bani, plus 10 bani porto.